

Strasburg, dnia 5.2.2013 r.
SWD(2013) 22 final

DOKUMENT ROBOCZY SŁUŻB KOMISJI

STRESZCZENIE OCENY SKUTKÓW

Towarzyszący dokumentowi:

Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie przeciwdziałania korzystaniu z systemu finansowego w celu prania pieniędzy z uwzględnieniem finansowania terroryzmu

oraz

Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie informacji o płatnikach, które towarzyszą transferom środków pieniężnych

{COM(2013) 44 final}

{COM(2013) 45 final}

{SWD(2013) 21 final}

WPROWADZENIE – KONIECZNOŚĆ ZAKTUALIZOWANIA ISTNIEJĄCYCH RAM PRZECIWDZIAŁANIA PRANIU PIENIĘDZY I FINANSOWANIU TERRORYZMU

Unia Europejska posiada rozbudowane ramy zwalczania prania pieniędzy i finansowania terroryzmu. Z biegiem lat doszło do rozwoju zasad i rozszerzenia ich zakresu, przy czym każda zmiana miała na celu likwidację wszelkich możliwych luk, które mogłyby zostać wykorzystane przez przestępców i terrorystów.

Mimo istniejącego systemu stale występują jednak przypadki przypominające, że żadne ramy, bez względu na ich solidność, nie zapewniają pełnej ochrony przed praniem pieniędzy. Niedawny przypadek przyznania się do prania pieniędzy przez bank HSBC jest jedynie najnowszym przykładem tego, co może się stać, gdy ustaje czujność, a mechanizmy kontroli są niewystarczające. Coraz większe kary nakładane przez organy regulacyjne w takich okolicznościach są zarówno potwierdzeniem międzynarodowych stanowczych dążeń do zapewnienia egzekwowania przepisów, jak i ostrzeżeniem dla innych zainteresowanych stron o możliwych konsekwencjach wszelkich braków w ich systemach.

Organy regulacyjne i decydenci polityczni nie mogą ignorować ryzyka. Przestępcy nieustannie poszukują nowych słabości, które mogą wykorzystać. Wielkość dochodów z przestępstwa, które próbuje się wprowadzić do systemu finansowego, ukrywając ich nielegalne pochodzenie, jest zatrważająca. W ramach niedawnego badania przeprowadzonego przez Organizację Narodów Zjednoczonych oszacowano, że kwota środków dostępnych do celów prania pieniędzy wynosi rocznie około 1,6 bln USD, co odpowiada 2,7 % światowego PKB. Oszacowano jednak również, że organy ścigania przechwytyją mniej niż 1 % środków finansowych, które próbuje się w ten sposób zalegalizować, przy czym faktycznie zajmuje się mniej niż 0,2 % tych środków.

Z tych powodów trwają prace mające na celu aktualizację i wzmocnienie obowiązujących standardów międzynarodowych. Grupa Specjalna ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy (FATF) wydała w lutym 2012 r. nowy zbiór zmienionych standardów, a w końcu 2013 r. rozpocznie proces oceny zgodności jurysdykcji krajowych. Nowe standardy umożliwią organom krajowym podejmowanie skuteczniejszych działań przeciwko praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu na wszystkich poziomach – od identyfikacji klientów banków otwierających rachunek po prowadzenie dochodzeń i postępowań karnych oraz zajmowanie mienia. Pozwolą one również na lepsze uwzględnienie kwestii prania dochodów z przestępstw korupcyjnych i podatkowych, zwiększenie wymogów w odniesieniu do sytuacji podwyższonego ryzyka oraz przyjęcie przez państwa bardziej ukierunkowanego podejścia opartego na ryzyku.

Równoległe z tym procesem Komisja Europejska realizowała własny przegląd ram unijnych i w kwietniu opublikowała sprawozdanie dotyczące stosowania trzeciej dyrektywy w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy¹.

Ze wspomnianych prac wynika, że ramy unijne będzie należało rozwinąć i dostosować do zmian z uwzględnieniem większego nacisku na skuteczność systemów w przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, większej jasności i spójności zasad w państwach członkowskich oraz rozszerzonego zakresu w celu uwzględnienia nowych zagrożeń i słabości.

¹ Dyrektywa 2005/60/WE w sprawie przeciwdziałania korzystaniu z systemu finansowego w celu prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu.

1. OKREŚLENIE PROBLEMU

Problemy związane z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu – kogo dotyczą i w jaki sposób.

Na całym świecie i wśród różnych ugrupowań politycznych istnieje zgodność co do faktu, że brak wystarczającej ochrony systemów finansowych przed nadużyciami ze strony przestępców i terrorystów może prowadzić do ogromnych szkód. Systemy, które nie są w stanie zapobiec praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, są w szczególności narażone na następujące elementy ryzyka:

- ryzyko społeczne wynikające ze zwrotnego zasilania działalności przestępczej i terrorystycznej środkami finansowymi pochodzącymi z przestępstw i działań terrorystycznych;
- negatywne skutki gospodarcze wynikające z zakłóceń w międzynarodowych przepływach kapitału, ograniczenia inwestycji i mniejszego wzrostu gospodarczego;
- niestabilność rynku finansowego wynikającą z niechęci innych pośredników finansowych do angażowania się w działalność gospodarczą, utraty wiarygodności, spadku zaufania i ryzyka ostrożnościowego.

Pranie pieniędzy i finansowanie terroryzmu w różny sposób dotyczą wielu zainteresowanych stron, takich jak:

- **podmioty zobowiązane**, od których oczekuje się zapewnienia bezpieczeństwa systemu poprzez dokonywanie weryfikacji i kontroli, a które ponoszą konsekwencje w przypadku stwierdzenia nieodpowiedniego stanu ich systemów;
- **organy publiczne**, które muszą egzekwować przepisy i chronić system przed nadużyciami ze strony przestępców i terrorystów;
- **klienci** podmiotów zobowiązanych, którzy muszą ponieść obciążenia związane ze zwiększoną kontrolą i możliwością ograniczonego dostępu do niektórych usług;
- **środowisko biznesu**, które ponoszą obciążenia związane z kontrolą i ograniczeniami, ale korzystają na sprawnym i bezpiecznym systemie finansowym;
- **sprawcy czynów** polegających na praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, ciągle dążący do wykorzystywania słabości systemu, przed czym należy ich powstrzymywać;
- **obywatele i społeczeństwo UE**, którym należy zapewnić ochronę przed aktami terrorystycznymi lub przed szkodami powstałymi w wyniku zwiększonej przestępczości zasilanej dochodami z przestępstw, lub też przed utratą dobrobytu wynikającą z uchylania się od opodatkowania i szkód w odniesieniu do uczciwości lub zaufania na rynku;
- **społeczeństwa i rządy** państw trzecich, jeżeli system UE jest wykorzystywany w celu przesyłania nielegalnych dochodów pochodzących z korupcji i przestępczości w tych państwach.

Unijny system przeciwdziałania

Unia Europejska posiada ramy, których celem jest ochrona systemu finansowego przed praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu. Ramy te w znacznym zakresie opierają się na międzynarodowych standardach przyjętych przez FATF, której Komisja Europejska jest

członkiem założycielem. Unijne ramy zawierają przepisy wymagające od instytucji finansowych oraz innych podmiotów i osób zobowiązanych podjęcia środków przeciwdziałających wykorzystaniu ich w celu prania pieniędzy i finansowania terroryzmu.

Czynniki będące źródłem problemów

Ponieważ czynniki ryzyka dla systemu finansowego wynikające z działań osób zaangażowanych w pranie pieniędzy lub finansowanie terroryzmu stale się zmieniają, ramy służące przeciwdziałaniu tym czynnikom muszą być solidne, elastyczne i aktualne. Służby Komisji zidentyfikowały następujące trzy główne obszary, w których obecne ramy wymagają zmiany:

1. **Obowiązujące przepisy są niespójne z niedawno zmienionymi standardami w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.** Podczas wzajemnych ocen państw członkowskich (dokonanych przez Grupę Specjalną ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy lub MONEYVAL) wykryto pewne niespójności pomiędzy trzecią dyrektywą w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy i zaleceniami FATF. FATF wprowadziła szereg rozszerzeń istniejących zaleceń, które powodują, że część istniejących ram staje się nieaktualna. Na przykład wymogi trzeciej dyrektywy w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy dotyczące uproszczonych środków należytej staranności wobec klienta zostały poddane krytyce w sprawozdaniach z wzajemnej oceny jako nieaktualne w stosunku do zaleceń FATF. FATF rozszerzyła również zakres swoich zaleceń w celu szerszego ujęcia kategorii osób zajmujących eksponowane stanowiska polityczne. Brak zgodności ze standardami międzynarodowymi ma wpływ na wiarygodność państw członkowskich i całej Unii Europejskiej;
2. **Obowiązujące przepisy UE są różnie interpretowane w państwach członkowskich.** Podczas procesu przeglądu prowadzonego przez Komisję ujawniono kilka obszarów, w których obowiązujące przepisy są różnie interpretowane. Przykładem tej sytuacji może być wymóg identyfikacji beneficjenta rzeczywistego podmiotu prawnego oraz spójność danych statystycznych. Fakt ten stanowi ryzyko dla rynku wewnętrznego i stwarza trudności w zakresie zgodności dla przedsiębiorstw prowadzących działalność transgraniczną;
3. **W obecnych przepisach UE występują niedociągnięcia i luki.** Biorąc pod uwagę rozwój czynników ryzyka w zakresie prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, ważne jest, aby ramy unijne były w stanie reagować na te czynniki w stanowczy, lecz jednocześnie elastyczny sposób. Podczas procesu przeglądu prowadzonego przez Komisję ujawniono problemy dotyczące zakresu obecnej dyrektywy w odniesieniu do usług hazardowych i podmiotów prowadzących handel towarami o dużej wartości, w przypadku których przepisy uznano za niewystarczająco restrykcyjne. Zaostrzenie przepisów będzie krokiem w kierunku uwzględnienia tych czynników ryzyka, co sprawi, że prawodawstwo UE wyprzedzi międzynarodowe standardy.

Scenariusz odniesienia

Wciąż zmieniający się charakter zagrożeń ze strony prania pieniędzy i finansowania terroryzmu wymaga reakcji proporcjonalnej do występujących zagrożeń. Jeżeli nie podjęto by żadnych działań, wystąpiłyby następujące konsekwencje:

1. ramy UE nie byłyby zgodne z międzynarodowymi standardami. Biorąc pod uwagę ryzyko, że państwa członkowskie otrzymywałyby niskiej jakości sprawozdania z wzajemnej oceny, mogłyby one skłaniać się do dostosowania swoich własnych ram, co skutkowałoby fragmentacją i brakiem konwergencji;
2. niepewność wynikająca z różnego stosowania przepisów na szczeblu krajowym utrzymywałaby się, osłabiając rynek wewnętrzny;
3. brak lepszego ukierunkowania zasobów na czynniki ryzyka związanego z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu powodowałoby narażenie UE na powstające zagrożenia.

2. ANALIZA ZASADY POMOCNICZOŚCI

Przepływy brudnych pieniędzy i finansowanie terroryzmu mogą szkodzić stabilności i wiarygodności sektora finansowego i zagrażać rynkowi wewnętrznemu. Wszelkie środki przyjęte jedynie na szczeblu państw członkowskich mogłyby mieć jednak niekorzystny wpływ na jednolity rynek UE i powodować rozdrobniony charakter reakcji. Działanie UE jest uzasadnione w celu uwzględnienia ogólnego zagrożenia związanego z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu oraz zapewnienia równych warunków działania w całej UE.

3. CELE INICJATYWY UE

Najważniejszym celem przeglądu ram przeciwdziałania praniu pieniędzy jest ochrona systemu finansowego i jednolitego rynku przed nadużyciami ze strony przestępców, którzy usiłują zalegalizować nielegalne dochody, lub terrorystów, którzy starają się sfinansować działania lub grupy terrorystyczne. Komisja zidentyfikowała cztery cele ogólne, a mianowicie wzmocnienie rynku wewnętrznego poprzez zmniejszenie złożoności transgranicznych, zabezpieczenie interesów społeczeństwa przed przestępczością i aktami terrorystycznymi, zabezpieczenie dobrobytu gospodarczego Unii Europejskiej poprzez zapewnienie efektywnego otoczenia biznesowego, wniesienie wkładu w stabilność finansową poprzez ochronę solidności, prawidłowego funkcjonowania i integralności systemu finansowego. Poza tymi celami określono również szczegółowe cele polityki związane z poprawą skuteczności systemów przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu i utrzymaniem wiarygodności systemu finansowego UE. Cele operacyjne powiązane z czynnikami powodującymi problemy stanowią uzupełnienie ram, w których rozważano różne warianty zmiany prawodawstwa.

4. WARIANTY STRATEGICZNE

Jeżeli chodzi o warianty strategiczne, w ocenie skutków przeanalizowano szereg środków/wymiarów mających na celu realizację trzech następujących celów operacyjnych polityki:

1. w odniesieniu do **zapewnienia spójności z międzynarodowymi standardami** rozważa się różne warianty odnośnie do następujących kwestii:

- uwzględnienia przestępstw podatkowych w ramach unijnych;
 - wprowadzenia podejścia opartego na analizie ryzyka;
 - podejścia dotyczącego równoważności/braku równoważności w systemach przeciwdziałania praniu pieniędzy w państwach trzecich;
 - wprowadzenia nadzoru opartego na ryzyku;
 - wprowadzenia nowych wymogów dotyczących osób zajmujących eksponowane stanowiska polityczne na szczeblu krajowym/pracujących w organizacjach międzynarodowych;
 - najlepszego sposobu poprawy dostępności informacji na temat beneficjentów rzeczywistych;
 - dostosowania rozporządzenia w sprawie transferów środków pieniężnych do nowych standardów międzynarodowych (uwzględnienia informacji na temat beneficjenta, wyłączeń z zakresu stosowania).
2. w odniesieniu do **zapewnienia spójności między przepisami krajowymi i w stosownych przypadkach elastyczności w ich wdrażaniu poprzez zaostrenie i wyjaśnienie obecnych wymogów** rozważa się różne warianty odnośnie do następujących kwestii:
- poprawy gromadzenia i przekazywania danych statystycznych;
 - wyjaśnienia zamierzonego sposobu stosowania progu 25 % w celu identyfikacji beneficjenta rzeczywistego;
 - wprowadzenia nowych przepisów w celu wyjaśnienia, że oddziały i jednostki zależne znajdujące się w innych państwach członkowskich niż siedziba mają stosować przepisy obowiązujące w państwie przyjmującym oraz wzmocnienia mechanizmów współpracy między organami nadzoru w państwie pochodzenia i w państwie przyjmującym;
 - zaostrenia sankcji administracyjnych.
3. w odniesieniu do **zapewnienia ukierunkowania zasad na czynniki ryzyka i ich dostosowania do nowo powstających zagrożeń** rozważa się różne warianty odnośnie do następujących kwestii:
- rozszerzenia zakresu stosowania dyrektywy poza kasyna, aby objąć sektor gier hazardowych;
 - wyjaśnienia wzajemnych oddziaływań między wymogami dotyczącymi przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu a wymogami dotyczącymi ochrony danych;

- uwzględnienia słabości sektora towarów o dużej wartości;
- zwiększenia uprawnień FIU i wzmocnienie współpracy między nimi.

5. OCENA SKUTKÓW

Nie jest możliwe przedstawienie dokładnego ilościowego oszacowania **korzyści** posiadania aktualnych, zgodnych na poziomie międzynarodowym zasad, które są spójne w ramach rynku wewnętrznego. Bank Światowy opisuje jednak korzyści w następujący sposób: „[...] skuteczne ramy przeciwdziałania praniu pieniędzy i zwalczania finansowania terroryzmu niosą istotne korzyści dla danego państwa zarówno na poziomie krajowym, jak i międzynarodowym. Korzyści te obejmują niższe poziomy przestępczości i korupcji, zwiększoną stabilność instytucji i rynków finansowych, pozytywny wpływ na rozwój gospodarczy i wiarygodność w społeczności światowej, ulepszone techniki zarządzania ryzykiem dla instytucji finansowych danego państwa oraz większą integralność rynku”².

Oczekuje się, że dostosowanie ram do bardziej rygorystycznych standardów międzynarodowych w połączeniu z dodatkowymi zmianami proponowanymi w wyniku własnego procesu przeglądu przeprowadzonego przez Komisję będą stanowić znaczne wzmocnienie ram ogólnych. Przewidziane zmiany powinny oznaczać co następuje:

- szerszy zakres będzie uwzględniał dodatkowe obszary ryzyka;
- należało będzie zwiększyć zgodność w wymiarze transgranicznym;
- osiągnięta zostanie większa spójność pomiędzy przepisami krajowymi;
- bardziej ukierunkowane i uwzględniające ryzyko przepisy powinny skutkować większą skutecznością.

Jeśli chodzi o **skutki pod względem kosztów**, w ocenie skutków potwierdzono, że skutki będą bardzo zróżnicowane w zależności od sytuacji różnych zainteresowanych stron. Najbardziej znaczącymi czynnikami kosztowymi związanymi ze zgodnością w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy są te powiązane z jednorazowymi kosztami początkowymi towarzyszącymi wprowadzaniu nowych systemów, szkoleń, konsultacji itp. Na podstawie poprzedniego badania przeprowadzonego przez Komisję³ wiadomo już, że prawdopodobna wysokość tych kosztów będzie w bardzo dużej mierze zależała od rodzaju strategii przyjętej w celu zapewnienia zgodności (np. ukierunkowanie na procesy zautomatyzowane w przeciwieństwie do ręcznie sterowanych). Będzie ona także zależała od stopnia ryzyka przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu związanego z charakterem każdej działalności. Nie przewiduje się, aby istniejące podmioty zobowiązane ulegały nienależnemu wpływowi przewidywanych zmian, ponieważ dokonały one już inwestycji systemowych, które powinny być względnie łatwe do dostosowania bez konieczności nowych obciążających inwestycji. Nie można niestety stwierdzić tego samego w odniesieniu do podmiotów, które dotychczas znajdowały się poza zakresem stosowania ram przeciwdziałania praniu pieniędzy, lecz w przyszłości będą musiały stosować przepisy w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu. Sytuacja ta występuje szczególnie w przypadku sektora gier hazardowych, w którym w pewnej liczbie państw członkowskich jedynie „tradycyjne” kasyna są obecnie objęte zakresem stosowania przepisów

² Reference Guide to Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism Second Edition and Supplement on Special Recommendation IX, Bank Światowy/MFW, 2006 r.

³ Europe Economics: Study on the Cost of Compliance with Selected FSAP Measures, 5 stycznia 2009 r.

krajowych⁴. W przypadkach, w których rozszerza się zakres istniejących środków (np. w przypadku osób zajmujących eksponowane stanowiska polityczne), dodatkowe zasoby będą konieczne w celu przeprowadzenia niezbędnych kontroli. Organy nadzoru będą również musiały sprostać większym obciążeniom w wyniku rozszerzenia zakresu.

Nadanie większego znaczenia podejściu opartemu na ryzyku będzie miało skutki dla rządów (które będą musiały zorganizować oceny ryzyka), właściwych organów oraz osób i podmiotów zobowiązanych. Koszty te powinny być jednak zrównoważone przez bardziej ukierunkowane i skuteczniejsze środki mające na celu przeciwdziałanie ryzyku prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, co będzie oznaczało, że nie przeznaczają się czasu i zasobów na zgodność techniczną, która może nie być ukierunkowana na faktyczne czynniki ryzyka. Nie jest prawdopodobne, aby zmiany bezpośrednio wpłynęły na klientów, chociaż nastąpią zmiany w ilości informacji, które będą musieli podawać (np. czy są osobami zajmującymi eksponowane stanowiska polityczne lub czy są klientami jednego z nowych podmiotów objętych zakresem stosowania ram).

Jeśli chodzi o **inne skutki**, w ocenie skutków szczegółowo rozważono sposób, w jaki przewidywane środki wpłynęłyby na:

- zainteresowane strony – zarówno te objęte zakresem stosowania istniejących ram, jak i inne zainteresowane strony, na które zmienione przepisy mają wpływ;
- prawa podstawowe, w przypadku których szczególnie ważne jest zapewnienie właściwej równowagi między skutecznością środków przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu a poszanowaniem ochrony danych i prywatności;
- MŚP, w przypadku których rozróżnia się skutki dla MŚP objętych zakresem stosowania ram przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz skutki dla MŚP w ogóle;
- środowisko, w odniesieniu od którego nie przewiduje się żadnych istotnych skutków;
- wymiar międzynarodowy, gdzie w szczególności należy dostosować obecne podejście do uznawania równoważności państw trzecich do podejścia opartego na ryzyku, co powinno w konsekwencji oznaczać, że w przyszłości lokalizacja geograficzna będzie tylko jednym z czynników szerszej oceny ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu.

6. PORÓWNANIE WARIANTÓW

Jeśli chodzi o decyzje dotyczące polityki, w ocenie skutków stwierdzono, że właściwe będzie spójne podejście UE do wdrażania międzynarodowych standardów, przy jednoczesnym wprowadzeniu dodatkowych elementów harmonizacji w celu poprawy spójności na całym rynku wewnętrznym z wystarczającą elastycznością umożliwiającą państwom członkowskim reagowanie na nowe i powstające zagrożenia.

Jeśli chodzi o szczegółowe decyzje dotyczące polityki, w ocenie skutków rozważono szereg obszarów polityki odpowiadających zidentyfikowanym czynnikom powodującym problemy jak następuje:

1. **obowiązujące przepisy są niespójne z niedawno zmienionymi standardami międzynarodowymi w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu**

⁴ Kwestia ta została dodatkowo zbadana w załączniku V.

terroryzmu: konieczność zgodności ze standardami międzynarodowymi wymaga reakcji uwzględniającej specyfikę jednolitego rynku. Biorąc pod uwagę powyższy wymóg, w ocenie skutków stwierdzono, że należy wprowadzić zmiany do obecnych ram odzwierciedlające następujące elementy:

- przestępstwa podatkowe – należy je dodać jako przestępstwo źródłowe;
- krajowe oceny ryzyka – należy ich wymagać, z możliwością uwzględnienia elementów ocen ponadnarodowych;
- uproszczone i wzmocnione procedury dotyczące należytej staranności wobec klienta – należy je zmienić w celu zapewnienia zgodności ze standardami międzynarodowymi;
- równowaga państw trzecich – zostanie poddana przeglądowi w celu szczególnego uwzględnienia państw trzecich, których dotyczy „brak równowagi”;
- podejście do nadzoru uwzględniające ryzyko – podejściu temu należy nadać szczególne znaczenie, z możliwością zapewnienia wytycznych dotyczących poszczególnych sektorów;
- osoby zajmujące eksponowane stanowiska polityczne – proponuje się rozszerzenie w dyrektywie kategorii osób uwzględnionych w jej zakresie stosowania;
- informacje na temat beneficjenta rzeczywistego – zostaną one udostępnione właściwym organom i podmiotom zobowiązanym;
- elektroniczne transfery środków pieniężnych – rozporządzenie 1781/2006 zostanie zmienione w celu uwzględnienia niedawnych zmian w standardach FATF i procesu przeglądu przeprowadzonego przez Komisję.

2. **obowiązujące przepisy UE są różnie interpretowane w państwach członkowskich:** różne podejścia przyjęte przez państwa członkowskie w odniesieniu do obowiązującego prawodawstwa UE wskazują na konieczność zwiększenia poziomu harmonizacji ram. Pełna harmonizacja niekoniecznie będzie jednak najstosowniejszym rozwiązaniem w celu uwzględnienia czynników ryzyka w zakresie prania pieniędzy i finansowania terroryzmu w UE. Biorąc pod uwagę konieczność wprowadzenia pewnego stopnia elastyczności w celu uwzględnienia powstających zagrożeń, we wniosku zawartym w ocenie skutków stwierdzono, że należy zaproponować następujące zmiany w dyrektywie:

- dane statystyczne – konieczne są ulepszenia sposobu gromadzenia danych statystycznych w całej UE;
- definicja „beneficjenta rzeczywistego” – zostanie wyjaśniona;
- obowiązki organów nadzoru w państwie pochodzenia i w państwie przyjmującym – zostaną wyjaśnione;
- dostępność sankcji administracyjnych – zostanie do pewnego stopnia zharmonizowana.

3. **obowiązujące przepisy nie odnoszą się w odpowiedni sposób do nowych czynników ryzyka w zakresie prania pieniędzy i finansowania terroryzmu:** konieczność stanowczej, lecz jednocześnie elastycznej reakcji na nowe i powstające zagrożenia wymaga wprowadzenia środków w większym stopniu opartych na ryzyku,

lecz bez narzuconego poziomu szczegółowości. W ocenie skutków stwierdzono, że właściwe jest w prowadzenie do prawodawstwa następujących poprawek:

- gry hazardowe – zakres stosowania dyrektywy należy rozszerzyć, aby obejmował wszystkie rodzaje gier hazardowych;
- przepisy dotyczące ochrony danych – należy je wyjaśnić w celu umożliwienia prawidłowego stosowania przepisów w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu;
- podmioty prowadzące handel towarami – próg włączenia do zakresu stosowania i wymogi należytej staranności wobec klienta zostaną zmniejszone do 7 500 EUR;
- współpraca pomiędzy jednostkami analityki finansowej – zostanie wzmocniona w dyrektywie.

7. MONITOROWANIE I OCENA

Komisja, stojąc na straży Traktatu, będzie monitorować sposób wdrażania przez państwa członkowskie zmian trzeciej dyrektywy w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy i rozporządzenia w sprawie transferów środków pieniężnych. W stosownych przypadkach i na wniosek służby Komisji będą oferowały pomoc państwom członkowskim, przez cały okres wdrażania, we wdrażaniu zmian prawodawstwa w formie warsztatów na temat transpozycji z udziałem wszystkich państw członkowskich lub w formie spotkań dwustronnych. W razie konieczności Komisja będzie postępować zgodnie z procedurą określoną w art. 258 Traktatu w przypadku, gdy którekolwiek państwo członkowskie uchybi swoim zobowiązaniom dotyczącym wdrażania i stosowania prawa wspólnotowego.

Komisja będzie współpracować ze Wspólnym Komitetem Europejskich Urzędów Nadzoru ds. przeciwdziałania praniu pieniędzy, który w szczególności sporządza sprawozdania z wdrażania trzeciej dyrektywy w sprawie zapobiegania praniu pieniędzy w niektórych szczególnych obszarach w celu monitorowania stosowania nowych ram legislacyjnych. Komitet ds. Zapobiegania Praniu Pieniędzy i Finansowaniu Terroryzmu może również pełnić funkcję forum służącego wymianie informacji na temat kwestii związanych ze stosowaniem przepisów. Służby Komisji mogą także wykorzystać ustalenia z badań przeprowadzonych przez zainteresowane strony lub państwa członkowskie, a także informacje zwrotne ze spotkań z prywatnymi zainteresowanymi stronami. W razie potrzeby rozważona zostanie także możliwość zlecenia badania zewnętrznego.

Monitorowanie stosowania dyrektywy w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy będzie odbywało się również pośrednio poprzez procesy wzajemnej oceny przeprowadzane w ramach FATF (15 państw członkowskich UE jest członkami tego organu) oraz MONEYVAL (pozostałe 12 państw członkowskich UE jest członkami tego organu). Proces wzajemnej oceny jest zasadniczym i rygorystycznym procesem mającym na celu zapewnienie przestrzegania przez państwa członkowskie, zarówno w przepisach prawa, jak i w praktyce, międzynarodowych standardów FATF, na których opiera się większość wymogów dyrektywy w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy. Oceny odbywają się co około 5–7 lat w odniesieniu do każdego państwa i mogą być uzupełnione sprawozdaniami uzupełniającymi sporządzanymi zwykle co 2 lata (lub częściej, jeżeli wymagają tego zidentyfikowane uchybienia).

WNIOSEK

Komisja uznaje, że preferowane warianty opisane i przeanalizowane w niniejszej ocenie skutków są proporcjonalne do celów. Poprzez zapewnienie dostosowanego do potrzeb i elastycznego podejścia państwa członkowskie nie powinny zostać zniechęcone do przyjmowania środków i podejmowania działań koniecznych w celu przeciwdziałania istotnym zagrożeniom, które mogą napotykać na szczeblu krajowym. Włączenie procesów na szczeblu UE w celu zapewnienia większej koordynacji i rozwoju podejścia ponadnarodowego wraz z dalszą harmonizacją w określonych obszarach powinno zapewnić również realizację celów UE. Chociaż zapewnienie skutecznego systemu przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu powoduje znaczne koszty dla podmiotów zobowiązanych, Komisja uznaje, że (trudniejsze do ilościowego określenia) korzyści związane z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu będą nadal przewyższać koszty, w tym nowe koszty wynikające ze zmian w ramach prawnych.